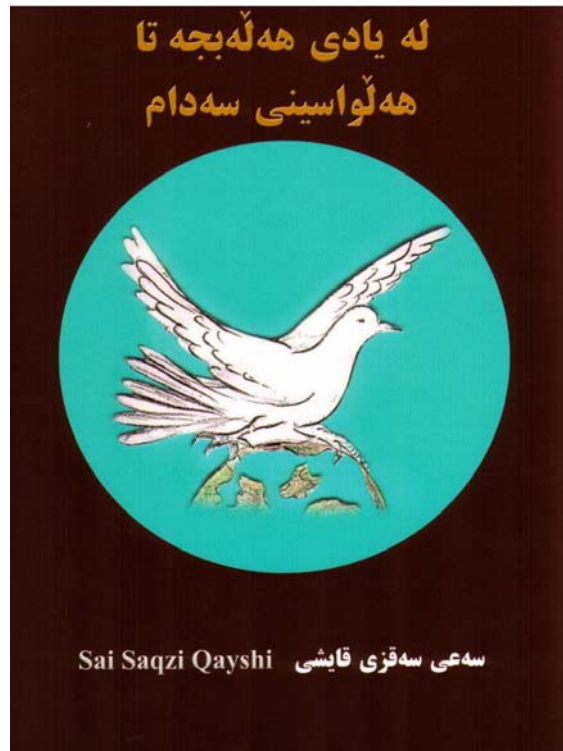

بەسەرھاتی کتیبیک

بە بۆنەى سالفۆزى بوومبارانى شىمىيائى ھەلەبجە لە لاىەن (دەولەتى ئىراق) ھوہ

كام ئىدنۆلۆزى و بىروباهەر بە رادەى يول پىرۆزە؟

رۆزى 1988/3/16 ئەو رۆزەيە كە دەولەتى ئىراق شارى ھەلەبجەى بە بوومى شىمىيائى بوومباران كرد.

لە سالى 2000دا بەبۆنەى سالفۆزى بوومبارانى شىمىيائى ھەلەبجەوہ نووسراوہيەكم بەناوى (ئايا كارەساتى ھەلەبجە و ھىرۆشىما، وەكو يەكن؟) رەوانە كرد بۆ مانگنامەى (كوردستانى نوئى) لە لەندەن و لە ژمارە 72دا چاپكرا، ھەمان نووسراوہم لە سالى 2001دا رەوانە كرد بۆ رۆژنامەى (كوردستانى نوئى) لە كوردستان و لە رۆزى 2001/3/15 لە ژمارە 2402دا بلاقرايەوہ. سباس بۆ دۆستانى كوردستانى نوئى!

سالى 2003 لە بەرنامەيەكى كوردى لە كاناللىكى تەلەفیزیۆنى بەناوى (كولتور سەنتەر) كە لە ئۆپناكالین و لە ستۆكھۆلم بلاقو دەكرايەوہ، چەن دىپرىك كە بە كوردى و سویدی نووسبووم، خویندەوہ، بەرپۆبەرى بەرنامەگە كوتى: بەنیاژ نیت ئەوانە وەك كتیبىك چاپ بكەى؟ لە وەلامدا كوتم: كتیبىكم سەبارەت بە ھەلەبجە بەدەستەوہ تا ئەوہ چاپ نەكەم، ھىچ شتىك چاپ ناكەم! ئەو كتیبە 150 لاپەرە بوو، ناوہكى ھەمان ناوى (ئايا كارەساتى ھەلەبجە و ھىرۆشىما، وەكو يەكەن؟) بوو. لە مانگى مارشى 2003 دا پروسەى وەلانانى سەدام ھاتە ئاراوہ، سەدام ھاوکارانى دەسگىر کران و درانە دادگا، رووداوہكانى ئەم دەورە گرنكى تايبەتى خۆيان ھەبوو، ئەوانەيشم خستە سەر ئەو كتیبە و ناوہكەيم كرد بە (لەيادى ھەلەبجە تا دادگايىكردنى سەدام) و نامادەم كرد بۆ چاپ، بەلام بەھۆيەك پەكى كەوت. پاش ئەوہى پروسەى دادگايىكردنى سەدام كۆتايى ھات، ئەو دادگايىكردنەيشم پىزىياد كرد و بە ھەندى ئالۆكۆرەوہ ناوى كتیبەكەم كرد بە

لە يادى ھەلەبجە تا ھەلۆاسىنى سەدام From memory of Halabja to Saddams hangin ئەم كتیبە (240) لاپەرەيە، باسەكانى بەلگە و دىكۆمىنتى خۆيان لەگەلدايە.

ھەموو كتیبىك دوو پىناسەى ھەيە. پىناسەكانى ئەم كتیبە بەو جۆرەيە پىناسەى يەكەم

- 1- ئەندازەى لاپەرەگان A 5
 لای سەرەو 2 سانتیمتر - لای خوارەو 2 سانتیمتر
 لای راست 2 سانتیمتر - لای چپ 2 سانتیمتر
- 2- بۆ دیاریکردنی شوێنى ژمارەى لاپەرەگان چوومە بەشى (INFOGA)، پاشان چوومە بەشى (sidnummer) شوێنى ژمارەگانم بە (Centera) دیاریکرد، لە ناوەراستی یەکەمین لاپەرەدا ژمارەى 1 نووسرا، خودی کامپیوتەر بە رێکوپێکی بۆ ئەوێ من کاری لەسەر بکەم ژمارەى لاپەرەگانى دیکەى لە ناوەراستی لاپەرەگان و لە یەک شوێندا دەنووسی.

- 3 - پاش کاری ژمارە دانان چوومە بەشى (visa)، پاشان چوومە بەشى (sidhuvud och sidfot) شوێنى (sidhuvud) م هەلبژارد، ناوی کتیبەگە وانە (لە یادی هەلبەجە تا هەلئاسینی سەدام) م بە خەتێکی بچوکتەر لە خەتی خودی کتیبەگە لە سەرۆوی یەکەمین لاپەرەدا نووسی. ئەم کارەیش بە یارمەتی کامپیوتەر و بۆ ئەوێ من کاری لەسەر بکەم لە هەموو لاپەرەکاندا دەنووسرا.
- 5- ئەم کتیبەگە بە ئەندازەى 148 و 210 میلیمتر گراوە بە PDF و بە ناوی (läkare+idag) ئامادە گراوە

پێناسەى دووھەم
 پێشکەش بە کتیبخانەى هەلبەجە
 پێشکەش بە کتیبخانەى سەفر
 پێشکەش بە دوو مامۆستام

مامۆستا کاتارینا نوردین Katarina Nordin
 مامۆستا ئیدیت هاگلوند Edith Haglund

ژمارەى کتیب بەپێى لیستی کتیبخانەى پادشایى سوید
 Pulisher نووسەر
 ***

لە مانگی 1ى سالی 2010 لە ستۆکھۆلم چوومە چاپخانەى بە ناوی alfabetmaxima بۆ چاپکردنی ئەو کتیبە، ئەو شوێنە هەم کتیبفرۆشییە و هەم (فەرھەنگسەراى شاملو) یە. کاتیک روو بکەیت ئەو جۆرە شوێنانە خو ناکرێ لەگەڵ کتیب یا ماشینی چاپدا قسە بکە، پێویستە لەگەڵ کەسێکدا قسە بکە. ئەو کەسەى کە سەبارەت بە چاپکردنی ئەو کتیبە قسەو پاسم لەگەڵدا کرد ناوی (عەباس مەنسوران) ه. پێشتر من بە ناوی (رەزا) دەناسی، ئەویش ئەگەر پێتەو بۆ ئەو کە من ئاشنا بیهکی و هەم لەگەڵیا نەبوو، تا ئێى بیرم ناوت چیبە؟ پاش ئەوێ باسی کتیبەگەم بۆ کرد، کۆتە ئەمویت پێش 16 ى مارشی 2010 کە سالرۆزى هەلبەجە ئەو کتیبە ئامادە بێت، کۆتە: در مدت دو هفته برایت آماده میکنیم، هەر وەها کۆتیان دەنەوێت چەند دانەى لێ چاپ بکە، کۆتە 300 دانە، بۆلى چاپەکەى کردیە 12000 کرون.

روژى 2010/2/10 وانە مانگیک و چەن رۆژ پێش سالرۆزى هەلبەجە کتیبەگانم وەرگرتەو، بە دلخۆشییەو بەردەموه بۆ مال، بە دەم رینگەوہ بیرم لەو دە کردەوہ لە ماوێ ئەم یەک مانگ و چەن رۆژە کە بۆ سالرۆزى هەلبەجەى ماوہ، دەبێت دوو دانە بۆ (کتیبخانەى هەلبەجە) دوو دانە بۆ (کتیبخانەى هەلوێر) دوو دانە بۆ (کتیبخانەى سلیمانى) و دوو دانە بۆ رۆژنامەى (کوردستانى نوێ) رەوانە بکەم، هەر وەها چەن دانە بیکش بۆ چەن دۆست و لایەنیک لە ستۆکھۆلم، بە تايبەتى بۆ (کتیبخانەگانى ئاکالا و هوسبى Akalla و Husby) کە زۆر یارمەتییان کردووم.

کاتیک گەیشتمە مائەوہ و نماشای کتیبەگانم کرد، بە داخوہ کۆشکی هیوا و ناوانم سەبارەت بەو کتیبە بە جارێک ئێکتەپى! ئەویش بەو جۆرە کە یەک دانە لەو 300 کتیبە وەک فۆرمى کتیب بەکارى ئەوہ نایەت بخریتە بەردەست کەسیکەوہ! شاید تۆی خوێنەرى ئەم چەن دێرە بېرسیت بۆچ ؟
 پێناسەى یەکەمى ئەو کتیبە لەسەرەوہ بەوردی باسکراوہ، ئیستا بەو جۆرەى خوارەوہى بەسەر هاتووہ:

- 1- ئەندازەى دەورى لاپەرەگان کە 2 سانتیمتر بوو، ئەوانە وەک خوێ نەماوہ!
- 2- شوێنى ژمارەى لاپەرەگان ئالوگۆرى بەسەردا هاتووہ، لاپەرەى وا دەبینى کە ژمارەکەى وا لە 2 سانتیمتر یەگەى خویدا، لاپەرەى وایش دەبینى کە وا لە نیو سانتیمتریدا یا هەر ژمارەى نییە.
- 3- ناوی کتیبەگە کە بەرێکوپێکی لە سەرۆوی لاپەرەکاندا نووسرا بوو، ئیستا بە شیوەیەکی زۆر ناشرین وا لە سەرۆوی لاپەرەکاندا.
- 4- تیکرێ ئێو 300 کتیبە چەن لاپەرەیکە بە مەرکەبى کەمپەنگ چاپکراوہ.
- 5- لاپەرەى خالى.
- 6- لاپەرەى بېجەوانە - وانە سەرەوخوار.
- 7- لاپەرەى زیادى و لاپەرەى لار.
- 8- لاپەرەى چلکەن و پيس، داواى لیبوردن ئەکەم کە ئەو وشانە بەکار دەبەم.
- 9- ئالوگۆرى لاپەرەى بۆ نموونە: لە (10 بۆ 14) لە (20 بۆ 200) لە (160 بۆ 33-34-35) و ...
- 10- هەندێ کتیب دەبینیت نازانى لە لای راستەوہ بېخوینتەوہ یا لە لای چەپەوہ.

11- كۆمەللىك لە بەرگى كىتەپكان بە شېئىر بەكى ناپىكوپىك براون كە خەتلىكى سېلى وا بەسەريانەو، ھەرۈھا كارى بەرگىرتن واتە صحافى كىتەپكە خۆى جىگەى سەرسورمانە!

ھەر ۈك لە سەرۈو باسكرا پولى چاپى ۈو كىتەپ 12000 كرۈنە، ۈگەر خۇدى ۈو چاپخانە يا ھەر كەسىكى دىكە بىت و بلىت من ۈو 300 كىتەپ بە 300000 كرۈن واتە دانەى بە 1000دەكرم و دەپخەمە بەردەست خۇنەران، دەللىم سېاس بۆ تۆ، ۈو كىتەپانە بۆ ۈو ناپىت بەكۈوتە بەردەس كەسەو دەبىت لە پىشدا لەتۈبەت بگىت و پاشان فرېدېرېت!
خۇنەرى سەرۈو دەۈلەتى ئىران لە سالى 1360 (1980) مالىكەمى لە سەقز داگىر كىر، لە سالى 1381 (2001) لە لاپەرە 12ى رۇژنامەى (حىات نو) دا ۈو مالى خستۈۈتە بازارى فرۇشەو و نرخەكەشى بەو جۆرە دىارى كر دوو (77550000) تەمن.

رۇژى 2007/5/15 و رۇژى 2009/12/10 لە ستۆكھۆلم دز درگى مالىكەمى شكاندوۈ، چوۈتە مالىۈو ۈو ۈى كە بوۈمە كۇنترۆلى كر دوو، بەلام ھىچى نەبر دوو!

ۈو رووداۈنە كاردانەۈى بەدى خۇيان بوۈ، بەلام ۈوانە و دەيان شتى لەو جۆرە بە رادەى چاپكردى ۈم كىتەپ كە بەو جۆرەيان بەسەر ھىناۈو كاردانەۈى بەدى نەكردۈتە سەرم! تاكە دلخۇشىم ۈو ۈى كە پىش ۈو ۈى دەست بەكەم بە بلاكردەنەۈى ۈو كىتەپ، دەستەم كر بە كۇنترۆل كرىن لە بارى جۇرى چاپەو. ۈگەر كۇنترۆل نەكردايەت و راستەخۇ بلاوم بكردايەتەو، من ۈك خاۈەنى ۈو كىتەپ سەبارەت بەۈى كە بەو جۆرە چاپ كراۈ، چ ۈلامىكەم بە خۇنەران بەدايەتەو؟
ئايا بەرپرسى ۈو چاپخانە لە بەرانەر ۈو كارە كە لەگەل مندا ۈنجامىداۈ، خۆى بە بەرپرسىار دەزانىت؟
ئىستا ۈو پرسىارە بۆ من ھاتۈۈتە پىشەو: ۈم كىتەپ بۆچ بەو جۆرەى بەسەر ھاتۈۈ؟

ناۈرۈكى ۈم كىتەپ بەد بىت يا باش ھەر ۈو ۈى كە ھەيە، ۈگەر چاپەكەى ۈك ۈو ۈى كە خۇم نامادەم كر دوو و داۈمەتە دەست چاپخانە نامادە بكرايەت، ئىستا بلاۈ دەرپاۈو و بە جاۈى رىزەۈ تماشى رەخنە و تىبىنى ھەر خۇنەرىكەم دەكرد و بەپى تۈانا ۈلام دەدايەو.

ھەر كىتەپكە كە لە سویددا بە شېئىر قانۈنى و بە زمارەى رەسمى دەۈلەتى سویدەۈو چاپ بكرىت دەبىت چەند دانەيەكى بۆ چەن شېئىنى دەۈلەتى، بۆ نمۈۈنە (كىتەپخانە پادشاپى سوید) رەۈانە بكرىت تا لە ئارشىشى خۇياندا راگىرن. لەم 300 كىتەپ يەك دانەى تىدا نىبە كە بى كەموكرى بىت تا بۆ ۈو كىتەپخانەى رەۈانە بەكەم!

جىگەى داخ و سەرسورمانە جگە لەۈى كە ۈو كارەيان بەسەر كىتەپكە ھىناۈ، كارىكى دىكەيان بۆ ساز كر دووم، ۈو ۈى ۈو ۈى لەبرى ۈو ۈى داۈى لىبوردىنان بكرادەت و نامادە بىۈايەتن بۆ چاپكردى سەرلەنۈى كىتەپكە يا پۈلەكەيان بەرپاۈنەتەۈو بۆم و باسى ۈو ۈىشيان بكرادەت بۆچ ۈو ھايان كر دوو بەو كىتەپ، دەبىت برۆمە لای پۇلس و قانۈنى دەۈلەتى سوید. لەگەل رىژم بۆ قانۈنى سوید، قانۈن بۆ كەسانىك دەنۈوسرىت كە لە رىبازى راستەقىنەى ژيان لادەدەن و دەسدرىژى دەكەنە سەر ماقى خەلك!

تىبىنى: بەرىز (عەباس مەنسوران) ۈك رابەرىكى كرىكارى و كۆمۈنىستىكىش لە (تەلەقىزىۈنى كۆمەلە) دا بەرنامەى كىتەپناسى بەرپۈۈ دەبات و بۆ ھوشىار كرىدەۈو كرىكارانى ئىران و جھانىش چالاك دەكەن .

بەو ھىۈايە ژيان رىگا بدات لە سالىرۇژى ھەلەبجە لە سالى داھاتۈودا ۈم كىتەپ بەكۈوتە بەردەستان!

2010/3/3
qayshi@yahoo.com
سەعى سەقزى